

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 20, No 1 (1969)

Η ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΟΙΔΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΧΟΙΡΙΔΙΩΝ (ΠΡΩΤΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ)

Ε. ΣΤΟΦΟΡΟΣ, Α. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΠΟΛΥΜΕΝΙΔΗΣ, Μ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗ-ΚΟΡΚΟΛΟΠΟΥ, Γ. ΚΟΥΡΚΑΦΑ

doi: [10.12681/jhvms.19978](https://doi.org/10.12681/jhvms.19978)

Copyright © 2019, Ε.ΣΤΟΦΟΡΟΣ, Α.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Α.ΠΟΛΥΜΕΝΙΔΗΣ, Μ.ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗ-ΚΟΡΚΟΛΟΠΟΥ Γ.ΚΟΥΡΚΑΦΑ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΣΤΟΦΟΡΟΣ Ε., ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Α., ΠΟΛΥΜΕΝΙΔΗΣ Α., ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗ-ΚΟΡΚΟΛΟΠΟΥ Μ., & ΚΟΥΡΚΑΦΑ Γ. (1969). Η ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΟΙΔΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΧΟΙΡΙΔΙΩΝ (ΠΡΩΤΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ). *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 20(1), 35–42. <https://doi.org/10.12681/jhvms.19978>

Η ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΟΙΔΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΧΟΙΡΙΔΙΩΝ

(ΠΡΩΤΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ)

Υπό Ε. Στοφόρου, * Α. Φραγκοπούλου, ** Α. Πολυμενίδη, ***
Μ. Μαστρογιάννη - Κορκολοπούλου, * Γ. Κούριαφα ****

Κατά τὰ ἔτη 1967 καὶ 1968 ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσω-
μεν ἐστίας τῆς νόσου τῶν οἰδημάτων τῶν χοιριδίων εἰς τὴν περιοχὴν
Ἀττικῆς. Ἐπειδὴ ἡ νόσος παρουσιάζει οἰκονομικὸν κυρίως ἐνδιαφέρον
διὰ τὴν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χοιροτροφίαν μας, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς προσιτῆς
ἡμῖν βιβλιογραφίας προκύπτει ὅτι ἡ νόσος αὕτη δὲν ἔχει μέχρι σήμερον
διαπιστωθῆ παρ' ἡμῖν, ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον ὅπως μελετήσωμεν καὶ πε-
ριγράψωμεν ταύτην, ἀναφέροντες συγχρόνως καὶ τὰ τελευταῖα διεθνή βι-
βλιογραφικὰ δεδομένα εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν αἰτιολογίαν τῆς.

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ἡ διαπίστωσις ὑπάρξεως τῆς νόσου τῶν οἰδημάτων ἐγένετο εἰς τρία
χοιροστάσια περιφερείας Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, κατ' ἀρχὴν ἐκ τῆς ἐπι-
ζωοτιολογικῆς, κλινικῆς καὶ μακροσκοπικῆς ἀνατομο-παθολογικῆς εἰκό-
νος, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐκ τῆς ἀπομονώσεως τοῦ προκαλοῦντος τὴν νόσον
αἰτίου καὶ τῶν ἱστοπαθολογικῶν εὐρημάτων.

1η Περίπτωσης

Εἰς τὰς 27 Ὀκτωβρίου 1967, ὁ χοιροτρόφος Γ. Ν. ἐκ Μενιδίου προ-
σεκόμισεν εἰς τὸ Ἐργαστήριον Ἴων τοῦ Κ. Μ. Ι. δύο πτώματα χοιριδίων
ἡλικίας 2½ μηνῶν περίπου, φυλῆς ἐγχωρίου. Τὰ χοιρίδια ταῦτα προήρ-
χοντο ἐκ χοιροστασίου δυνάμεως 15 χοίρων καὶ 80 χοιριδίων διαφόρου
ἡλικίας μὴ ὑπερβαινούσης τοὺς 3 μῆνας.

Δελτ. Ἑλλην. Κτην. Ἐτ., 1969, Τ. 20, τ. 1.

Ἐλήφθη πρὸς δημοσίευσιν τὴν 13-3-1969.

* Ἐργαστήριον Ἴων τοῦ Κτην. Μικροβ. Ἰνστιτούτου.

** Ἐργαστήριον Διαγνώσεων τοῦ Κτην. Μικροβ. Ἰνστιτούτου.

*** Κέντρον Ἐρευνῶν Δ/νσεως Κτην)κοῦ Ἀρχηγείου Στρατοῦ.

**** Ἀγροτικὸν Κτηνιατρικὸν Μεγάρων.

Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ καὶ τῆς ἐπιτοπίου ἐπιζωοτιολογικῆς ἐρεύνης, διεπιστώθη ὅτι αἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ χοιροστασίου τούτου ἦσαν πρωτόγονοι καὶ ὅτι εὐρίσκετο εἰς χειρίστην ὑγιεινὴν κατάστασιν. Ἡ διατροφή συνίστατο εἰς τὴν χορήγησιν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπολειμμάτων μαγειρίου.

Κατὰ τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν εὐρέθησαν χοιρίδια παρουσιάζοντα οἴδημα τῶν βλεφάρων, πάρεσιν τῶν ὀπισθίων ἄκρων, διάρροϊαν λίαν κάκοσμον καὶ ὕδαροῦς συστάσεως ὡς καὶ ἐλαφρὰν ὑπερθερμίαν.

Ἐκ τῆς νεκροτομῆς τεσσάρων χοιριδίων (δύο προσεκόμισεν τὴν ἐπομένην) παρετηρήθησαν αἱ κάτωθι μακροσκοπικαὶ ἀλλοιώσεις:

Ἐκ τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος: μεσολόβιον οἴδημα λίαν ἐμφανὲς παρουσιάζον κατὰ τὴν τομὴν ζελατινώδη σύστασιν.

Ἐκ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος: **στόμαχος** πλήρης τροφῶν, παρουσιάζων κατὰ τὴν τομὴν οἴδημα πάχους 3 ἐκ., μεταξύ ὑποβλεννογόνου καὶ μυϊκῆς στοιβάδος, συστάσεως ζελατινώδους, **μεσεντέριον** οἰδήματῶδες πάχους ἀρκετῶν ἑκατοστῶν, **παχὺ ἔντερον** μεθ' ἑλκώδους αἱμορραγικῆς ἐντερίτιδος, **ἥπαρ, νεφροὶ** ἐκφυλισμένοι, **χολυδόχος κύστις** οἰδηματώδης, πλήρης πυκνορρεύστου χολῆς.

Ἐπὶ τοῦ μυοκαρδίου: πετέχειαι.

Οἴδημα τῶν βλεφάρων εἰς ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων χοιριδίων.

Αἱ ἀνωτέρω ἀλλοιώσεις, ὡς ἐλέχθη, παρετηρήθησαν καὶ εἰς τὰ τέσσαρα χοιρίδια ὑπὸ διάφορον βαθμόν.

Αἱ ἀπώλειαι συνεχίσθησαν ἐπὶ 15θήμερον, προκαλέσασαι τὸν θάνατον ἐτέρων 10 χοιριδίων, παρ' ὅλον ὅτι συνεστήθη εἰς τὸν χοιροτρόφον ἡ δέουσα θεραπευτικὴ ἀγωγή. Μετὰ τὸ 15θήμερον δὲν ἐσημειώθησαν θάνατοι καὶ ἡ νόσος ἀπέδραμεν.

2α Περίπτωσης

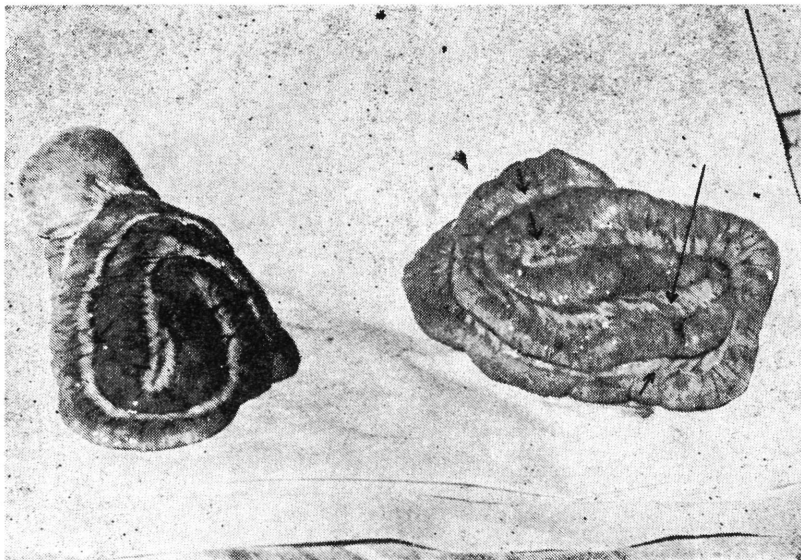
Εἰς τὰς 7 Δεκεμβρίου 1968, ὁ χοιροτρόφος Ι.Κ. ἐκ Παλλήνης Ἀττικῆς προσεκόμισεν εἰς τὸ Ἐργαστήριον Ἰῶν 5 πτώματα χοιριδίων, ἡλικίας 2 μηνῶν, φυλῆς Land Race καὶ ἐγχωρίου, ἅτινα μόλις εἶχον ἀπογαλακτισθῆ. Ταῦτα προήρχοντο ἐκ χοιροστασίου ἀποτελουμένου ἐκ 30 χοίρων καὶ 80 χοιριδίων διαφόρου ἡλικίας μὴ ὑπερβαίνουσας τοὺς 4 μῆνας.

Κατὰ τὴν ἐπιτόπιον ἐπιζωοτιολογικὴν ἔρευναν διεπιστώθη ὅτι τὸ χοιροστάσιον τοῦτο ἦτο σχετικῶς καλῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως, ἡ δὲ διατροφή τόσον τῶν χοιριδίων ὅσον καὶ τῶν μητέρων ἀπετελεῖτο ἐκ μὴ ἰσορροπημένου σιτηρεσίου (δημητριακοὶ καρποί, ἐβρασμένα πατάται καλῆς ποιότητος καὶ βελανίδια, πλὴν ὅμως ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης βιταμινῶν καὶ ἰχνοστοιχείων).

Τὰ χοιρίδια μιᾶς οἰκογενείας παρουσιάζον διάρροϊαν, ταχύπνοιαν,

πάρεσιν, νευρικά συμπτώματα, ή δὲ νόσος προσομοίαζεν πρὸς ἐπιζωοτίαν μεταδιδόμενη ἐκ τοῦ ἐνὸς διαμερίσματος εἰς τὸ ἄλλο διαδοχικῶς. Αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ ἕνα μῆνα, προκαλέσασα τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἡμίσεος περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χοιριδίων, ὑποχωρήσασα μετὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ σιτηρεσίου καὶ τὴν χορήγησιν γλωραμφενικόλης καὶ φουραζολιδόνης.

Πλὴν τῶν ἀρχικῶν 5 χοιριδίων ἐνεκροτομήθησαν καὶ ἕτερα, ἐπὶ τόπου, παρουσιάζοντα ἅπαντα τὰ αὐτὰ ἀνατομοπαθολογικὰ εὐρήματα μετὰ τὰ διαπιστωθέντα ἐπὶ τῶν χοιριδίων τῆς περιπτώσεως Γ. Ν. Πλὴν ὅμως τὸ οἴδημα τοῦ μεσεντερίου ἦτο πλεον ἐκσεσημασμένον καὶ εἰς ἓν χοιρίδιον παρατηρήθη πνευμονία.

Ζελατινώδες οἴδημα μεσεντερίου.
(Φωτογραφία συγγραφέων)

3η Περίπτωσης.

Εἰς τὰς 18 Δεκεμβρίου 1968 ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἀγροτικοῦ Κτηνιατρείου Μεγάρων εἰς τὸ Ἔργαστήριον διαγνώσεως τοῦ Κ. Μ. Ι. σπλάγχνα χοιριδίου 4 μηνῶν πρὸς ἐξέτασιν. Τὸ θανὸν χοιρίδιον προήρχετο ἐκ χοιροστασίου τοῦ Σ. Σ. δυνάμει 600 περίπου χοίρων. Ἐσημειώθησαν 3 αἰφνίδιοι θάνατοι (τὴν 14ην, 16ην καὶ 18ην.— 12—1968)

Κατὰ τὴν νεκροτομὴν διεπιστώθησαν τὰ ἑξῆς: στικταὶ αἰμορραγίαι ἐπὶ τοῦ μυοκαρδίου, τοιχώματα στομάχου οἰδηματώδη ζελατινώδους συστάσεως, λεπτὸν ἔντερον ἐλαφρῶς αἰμορραγικόν, λοιπὰ ὄργανα κατὰ φύσιν.

Τὴν 18—12—1968 ἐνόσησεν ἕτερον χοιρίδιον (τέταρτον), τῆς

αὐτῆς ἡλικίας, εἰς τὸ ὁποῖον παρατηρήθη κλινικῶς οἴδημα ἀμφοτέρων τῶν βλεφάρων καὶ θερμοκρασία 41° C. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ χοιρίδιον ἐχορηγήθησαν ἀντιβιοτικά εὐρέως φάσματος, καρδιοτονωτικά, κορτικοειδῆ κ.λ.π. Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν ἡ νόσος ὑπεχώρησεν.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

α) Μικροβιολογικὴ ἐξέταση.

Αἱ περιπτώσεις ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 ἐξετάσθησαν μικροβιολογικῶς, ἔχουν δὲ ὡς ἐξῆς :

Ἀρχικῶς ἐγένοντο σποραὶ ἐξ ὄλων τῶν ὀργάνων εἰς ζωμόν, ζωμόν+ὄρον, ἄγαρ, ἄγαρ+ὄρον, αἱματοῦχον ἄγαρ (ἐρυθρὰ προβάτου), ὑλικὸν ἐμπλουτισμοῦ ἐντεροβακτηριδίων (Selenite Broth καὶ Tetrathionate Broth), ὡς καὶ εἰς ἀναερόβιον θρεπτικὸν ὑλικὸν V.F.

Ἐπὶ τῶν στερεῶν θρεπτικῶν ὑλικῶν ὡς καὶ εἰς τὸν ζωμόν ἀνεπτύχθησαν ἐν ἀφθονίᾳ ἀρνητικοὶ κατὰ Gram βάκιλλοι.

Εἰς τὰ ἀναερόβια ὑποστρώματα δὲν ἀνεπτύχθησαν κλωστηρίδια ἢ ἄλλοι παθογόνοι ἀναερόβιοι μικροοργανισμοί.

Ἐπὶ τοῦ αἱματοῦχου ἄγαρ, αἱ σποραὶ αἱ προερχόμεναι ἐκ τοῦ ἐντέρου καὶ τῶν λεμφαδένων, ἐνεφάνισαν χαρακτηριστικὰς αἰμολυτικὰς ἀποικίας **τύπου β**. Αἱ ἐν λόγῳ ἀποικίαι ἀνεπτύχθησαν καλῶς εἰς SS ἄγαρ καὶ Desoxycholate Lactose Agar, δώσαντες ἐρυθρὰς ἀποικίας, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν περαιτέρω ταυτοποίησιν τῶν παρουσιαζόντων τὰς χαρακτηριζούσας τὰ Coli βιοχημικὰς ιδιότητας.

Ἐπὶ τῶν θρεπτικῶν ὑποστρωμάτων ἐμπλουτισμοῦ τῶν ἐντεροβακτηριδίων τῶν ἐμβολιασθέντων ἐκ τοῦ ἐντέρου καὶ λεμφαδένων, ἀνεπτύχθη ἀφθονος χλωρίς ἣτις μετεμφυτευθεῖσα εἰς SS Agar καὶ Desoxycholate Agar ἐνεφάνισεν ἐρυθρὰς ἀποικίας. Ἡ περαιτέρω ταυτοποίησις τῶν (βιοχημικαὶ δοκιμασίαι) ἀπέδειξεν ὅτι πρόκειται περὶ Coli. Ἐν συνεχείᾳ ἐκαλλιεργήθησαν εἰς αἱματοῦχον ἄγαρ, ἔνθα ἀνεπτύχθησαν ἀποικίαι παρουσιάσασαι αἱμόλυσιν τύπου β, μετὰ παραμονὴν δὲ εἰς τοὺς +4°C ἐπὶ ἐν 24ωρον ἡ ζώνη αἱμόλυσεως ἐγένετο ἔτι περισσότερον ἔντονος. Οὕτω διεπιστώθη ὅτι ὁ ἀπομονωθείς μικροοργανισμὸς ἦτο τὸ Esch. Coli β αἱμολυτικόν.

β) Ἴολογικὴ ἐξέταση :

Κατὰ τὴν ἱολογικὴν ἐξέτασιν τῆς περιπτώσεως 2 ἐπὶ ἱστοκαλλιεργείων νεφρικῶν κυττάρων χοιριδίου κ.λ.π. οὐδεὶς ἰὸς ἀπεμονώθη.

γ) Ἴστοπαθολογικὴ ἐξέταση :

Κατὰ τὴν ἱστοπαθολογικὴν ἐξέτασιν τῶν ἐντέρου, στομάχου, ἥπατος καὶ πνεύμονος ἀνευρέθησαν τὰ κάτωθι :

Ἔντερον : Ἐκτεταμέναι ἐλκώσεις. Βαθύτερον (μέση στοιβάς τοῦ βλεννογόνου) συμφόρησις τριχοειδῶν, αἰμορραγικαὶ ἐξαγγειώσεις (διαπήδησις) καὶ κατάλυσις τῶν ἀδενίων. Ἡ βαθυτέρα στοιβάς διατηρεῖται καλλίτερον. Εἰς τὸν ὑποβλεννογόνον παρατηρεῖται οἴδημα καὶ ὑπεραιμία ἀγγείων, ὀλίγα δὲ φλεγμονώδη καὶ αἰμορραγικὰ στοιχεῖα.

Στόμαχος : Ἔντονον οἴδημα τοῦ ὑποβλεννογόνου, χωρὶς νὰ παρυσιάζωνται αἱ αὐταὶ ἀλλοιώσεις τοῦ βλεννογόνου τοῦ ἐντέρου.

Ἡπαρ : Ὑπεραιμία, ὀλίγα αἰμορραγικαὶ ἐξαγγειώσεις.

Πνεύμων : Ὑπεραιμία τῶν ἀγγείων, ἐκσεσημασμένον οἴδημα, ἔκδηλον ἀφ' ἑνὸς μὲν περιαγγειακῶς ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν βρογχικὸν βλεννογόνον ἢ καὶ τὸ συνδετικὸν ὑπόστρωμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ κυρίως ἐντὸς τῶν κυσέλιδων ἔνθα ὑφίσταται τὸ λευκωματώδες ὑπόλειμμα τοῦ διυδρωθέντος ὑγροῦ. Ἐπίσης ὀλίγα αἰμορραγικαὶ ἐξαγγειώσεις.

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ :

Ἡ διάγνωσις τῆς νόσου τῶν οἰδημάτων βασιζέται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν κλινικὴν εἰκόνα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ τῶν μικροῦ καὶ μακροσκοπικῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων τῶν βλεφάρων, στομάχου, κυρίως τοῦ μεσεντερίου, καὶ εἰς τὰ μικροβιολογικὰ εὐρήματα ἢτοι εἰς τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ *Esch. Coli β* αἰμολυτικοῦ, τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν θεωρεῖται ὁμοῦ μὲ παράγοντας *Stress* τὸ αἷτιον τῆς νόσου.

Αἱ κυριώτεραι ἀπόψεις ἐπὶ τῆς αἰτιολογίας τῆς νόσου εἶναι αἱ κάτωθι :

Κατὰ τὸν Timoney (^{4,5}) (1956, 1957) ἡ νόσος εἶναι μία τοξιναιμία.

Κατὰ τοὺς Hydson, Huck—Shand (1951), Bertain (1951), Gitter (1953), Schofield—Davis (1955), Sojka, Erskine, Lloyd (⁶) (1957) αἷτιον τῆς νόσου εἶναι τὸ *E. Coli β* αἰμολυτικὸν, τὸ ὁποῖον ἐπεξεργάζεται τοξίνας.

Οἱ Verge καὶ συν. ἀναφέρουν μίαν νευρο-ορμονικὴν αἰτιοπαθογένειαν τῆς νόσου.

Κατὰ τὸν Bertrand, ἡ νόσος τῶν οἰδημάτων εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς αὐτοδηλητηριάσεως, εἴτε νεφρικῆς ἀνεπαρκείας.

Κατὰ τὸν Bomer (¹) (1968), αὕτη ὀφείλεται εἰς πρωτοπλασματικὴν καταπληξίαν (*shock*).

Οἱ Torlone, di Antonio, Erskine καὶ Greisman (⁶) (1960) ὑποστηρίζουν τὴν θεωρίαν Hudson κλπ. ὅτι δηλαδὴ προκαλεῖται ἀπὸ τὴν τοξίνην τοῦ *E. Coli β* αἰμολυτικοῦ.

Κατὰ τοὺς Under-Dahl ἡ νόσος τῶν οἰδημάτων ὀφείλεται εἰς ἰὸν διαμέτρου 100-500 μ.

Ὁ Gregori (³) (1959) ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων δέχεται

δτι ὁ ἔμβολιασμὸς κατὰ τῆς πανώλους τῶν χοίρων δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ τὴν νόσον (παράγων stress).

Γενικῶς οἱ πλείστοι τῶν ἐρευνητῶν παραδέχονται ὅτι ἡ νόσος τῶν οἰδημάτων ὀφείλεται εἰς διαφόρους ὀροτύπους B. Coli αἰμολυτικούς καὶ εἰς παράγοντας stress.

Αἱ ἀνευρεθεῖσαι μακροσκοπικαὶ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις τῶν θανόντων χοιριδίων εἶναι λίαν χαρακτηριστικαὶ καὶ **δὲν ἀνευρίσκονται εἰς οὐδεμίαν ἄλλην νόσον.**

Ὡς πρῶτον διαγνωστικὸν στοιχεῖον θεωρεῖται ἡ ἀπότομος ἐμφάνισις τῆς νόσου, οἱ θάνατοι χοιριδίων ἀρίστης θρέψεως, ἡ βραχεῖα διάρκεια τῆς νόσου καὶ ἡ ἠϋξημένη θνησιμότης ὡς καὶ αἱ χαρακτηριστικαὶ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις στομάχου κλπ.

Ἡ ἡλικία χρησιμεύει ὡς ἕν σημεῖον διαφορικῆς διαγνώσεως, καθ' ὅσον κατὰ κανόνα προσβάλλει μόνον χοιρίδια 9-16 ἐβδομάδων.

Ἡ νόσος αὕτη συγγέεται εἰς ὠρισμένα στάδια μετὰ τῆς νόσου τοῦ Aujeszky, τοῦ Teschen, πανώλους τῶν χοίρων, λύσσης, ὀρρογονίτιδος, νευρικῶν ἐκδηλώσεων προκαλουμένων ὑπὸ παρασίτων καὶ τέλος μετὰ διαφόρων τοξινώσεων ποικίλης αἰτιολογίας. Πλήν ὅμως εἰς οὐδεμίαν τῶν προαναφερθέντων νόσων ἀνευρίσκονται τὰ **οἰδήματα βλεφάρων, στομάχου, μεσεντερίου.**

Ἐκ τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων, τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν εὐρημάτων συνάγεται ὅτι τ' ἀνωτέρω περιστατικὰ ἀνήκουν εἰς τὴν νόσον τῶν οἰδημάτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Διαπιστοῦται ἡ νόσος τῶν οἰδημάτων διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι εἰς τρία χοιροστάσια τοῦ Ν. Ἀττικῆς.

2) Ἡ διάγνωσις ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν κλινικῶν, ἀνατομοπαθολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν εὐρημάτων.

3) Αἱ ἡμέτεραι παρατηρήσεις εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν αἰτιολογίαν τῆς νόσου συμπίπτουν μὲ τὰς σημερινὰς ἀντιλήψεις περὶ τῆς αἰτιολογίας.

4) Τὸ οἰκονομικὸν ἐνδιαφέρον τῆς νόσου τῶν οἰδημάτων εἶναι μέγα διότι προσβάλλει κυρίως βελτιωμένας φυλάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι εὐαίσθητοι εἰς Esch. Coli καὶ stress. Δεδομένου ὅτι ἡ ἑλληνικὴ χοιροτροφία ἀποτελεῖται κατὰ 86 % ἐκ τοιούτων φυλῶν, ἡ ἐπίδρασις ταύτης ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς χοιροτροφίας θὰ εἶναι μεγίστη.

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ

Οἱ συγγραφεῖς περιγράφουν τρεῖς περιπτώσεις τῆς νόσου τῶν οἰ-

δημάτων, τὰς ὁποίας διέγνωσαν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀττικῆς - Μεγαρίδος, διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ διάγνωσις τῶν περιπτώσεων τούτων ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτιολογικῶν, κλινικῶν, ἀνατομοπαθολογικῶν εὐρημάτων. Περιγράφεται ἡ χρησιμοποιηθεῖσα ἐργαστηριακὴ τεχνικὴ ἀπομονώσεως καὶ ταυτοποίησησεως τοῦ προκαλοῦντος αἰτίου—*Esch. Coli β* αἰμολυτικὸν—τῆς νόσου.

Τέλος τονίζουν τὴν σπουδαιότητα τῆς νόσου ταύτης ἐπὶ τῆς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χοιροτροφίας τῆς χώρας.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) **Bomer Von, H.**: Der Practische Tierarzt. **8**, 318, 1958
- 2) **Erskine G. R., Sojka W. J., Lloyd M. K.**: Vet. Rec. **69**, 301, 1957.
- 3) **Gregory W. D**: J. A. V. A. **6**, 321, 1959.
- 4) **Timoney J. F.**: Vet. Rec. **68**, 849, 1956.
- 5) » Vet. Rec. **69**, 1160, 1957.
- 6) **Torlone V., Di Antonio E.**: Atti Soc. Ital. Sci. Vet., 594, 1960.

S U M M A R Y

Oedema disease of swine in Greece

By

E. Stoforos, * A. Frangopoulos, ** A. Polymenidis, ***
M. Mastroyanni-Korkolopoulou, * Gr. Kourkafas ****

The authors describe 3 cases of oedema disease of swine detected for the first time in Greece, in the region of Attica-Megaris.

The diagnosis of these cases was based on epizootiological, clinical and pathological findings. The Laboratory technique used for isolating and identifying the agent of the disease (*Esch. Coli β* hemolyticus) is described.

Finally the authors stress the importance of this disease for the pig breeding in Greece, which breeding is now under development.

R E S U M E

La maladie des oedèmes des porcelets en Grèce.

* Veterinary Bacteriological Institut, Virus Laboratory.

** » » » Diagnostic Laboratory.

*** Army Veterinary Research Center.

**** State Veterinary Clinic of Megara - Attiki.

Par

E. Stoforos, A. Frangopoulos, A. Polymenidis,
M. Mastroyanni - Korkolopoulou, G. Kourkafas

Les auteurs décrivent trois cas de la maladie des oedèmes du porc, diagnostiqués pour la première fois en Grèce à la région d'Attique - Megaris.

Le diagnostic de ces cas a été basé sur les données épizootiologiques, cliniques et anatomopathologiques. La technique de laboratoire employée pour isoler et identifier l'agent causal de la maladie (Esch. Goli β hémolytique) est décrite.

Enfin les auteurs soulignent l'importance de cette maladie pour l'élevage des porcs du pays, élevage qui est maintenant en voie de développement.

R I A S S U N T O

La malattia degli edemi nei suini
(Prime osservazione in Grecia)

E. Stoforos, A. Frangopoulos, A. Polymenidis,
M. Mastroyanni - Korkolopoulou, G. Kourkafas

Gli AA descrivono tre casi di malattia degli edemi nei suini che sono stati diagnosticati per la prima volta in Grecia da loro. La diagnosi si é basata sui dati epizootiologici, clinici, anatomologici e sull'isolamento dell'agente causale (Esch. Coli β emolitico), in oltre descrivono il metodo eseguito da loro per l'isolamento di codesto agente.

In fine gli AA. tirano l'attenzione sull'importanza di detta malattia per il patrimonio suinicolo che si trova in via di sviluppo in Grecia.